

Lēmuma pieņemšana

Profesionālās karjeras izvēle varētu būt viens no svarīgākajiem lēmumiem, ar ko katrs no mums sastopas, jo īpaši pusaudžu gados. Jo tieši šī izvēle ir pamatā tam, kāds veidosies tālākais dzīves ceļš.

Bailēs no nepareiza lēmuma pieņemšanas daudzi cilvēki cenšas to atlikt, vilcinās vai pat nepieņem to vispār, paļaujoties uz to, ko viņiem iesaka citi, piemēram, draugi, vecāki vai skolotāji. Citi mēdz lēmumus pieņemt ātri, taču ne vienmēr tie izrādās pietiekami pārdomāti, tāpēc nereti šāda impulsīva lēmumu pieņemšana rada nožēlu.

Iedziļinoties lēmuma pieņemšanas procesā, var izdalīt vienu centrālo aspektu – pat tad, kad mēs jau šķietami zinām, kādu izvēli veiksīm, mēs esam ļoti ieinteresēti jebkādā papildinformācijā par aktuālo tēmu. Jo vairāk informācijas mums ir, jo lielākas izredzes, ka pieņemtais lēmums būs objektīvs.

Lēmuma pieņemšanas posmi:

1. Precīzi noformulējiet, ko Jums nozīmē šis lēmums, kāpēc to veiciet
2. Izdaliet visus iespējamās izvēles variantus (profesijas, darba iespējas uc.)
3. Ievāciet maksimāli daudz informācijas par katru no iespējamajiem variantiem (kādas izglītības iestādēs var mācīties, kādi tajās ir uzņemšanas noteikumi, kādas ir profesijas apguves alternatīvas, cik ilgi jāmacās, kādas ir darba izredzes, kāda varētu būt slodze, atalgojums utt.)
4. Izpētiet gan iemeslus, kāpēc Jūs izvēlaties tieši šos variantus, gan apsveriet, kādas būs iespējamās sekas, izšķiroties par labu tai vai citai alternatīvai (mani interesē šī profesija; šis darbības veids man ļoti labi padodas; daudzi man iesaka apgūt šo profesiju; atbilstošajā augstskolā ir mazs konkurss; man būs viegli atrast darbu šajā profesijā utt.)
5. Pārdomājiet, kādas Jums nozīmīgas vērtības saistās ar šī lēmuma pieņemšanu (es varēšu izpausties radoši; man būs iespēja ieņemt vadošos amatus; šī augstskolā skaitās prestiža utt.)
6. Pārdomājiet, kā izvēles varianti saistās ar citiem Jūsu dzīves mērķiem un plāniem (vēlos pēc iespējas ātrāk kļūt neatkarīgs; vēlos iegūt pēc iespējas labāku izglītību; vēlos turpināt ģimenes tradīcijas; vēlos sekot savām interesēm utt.)
7. Apsveriet, kā tas vai cits lēmums varētu ietekmēt Jūsu dzīvi (ģimeni, stāvokli sabiedrībā, materiālo situāciju, dzīvesveidu)
8. Pieņemiet lēmumu
9. Novērtējiet lēmumu

Ja gadījumā Jūs nevarat izšķirties starp diviem vai vairākiem šķietami vienlīdz saistošiem izvēles variantiem, kuri ir jau rūpīgi izvērtēti, izmēģiniet kādu šķietami vienkāršu, bet ļoti efektīvu lēmumu pieņemšanas metodi:

- Paņemiet tik daudz baltu papīra lapu, cik izvēļu variantu Jums pastāv. Lapas augšpusē uzrakstiet potenciālo izvēli, un ar vertikālu līniju sadaliet lapu divās vienādās daļās. Vienā lapas pusē katram no šiem variantiem uzskaitiet pēc iespējas vairāk “plusus”, ko varētu sniegt šī izvēle, otrā lapas daļā pacentieties uzskaitīt, kādi varētu būt ar šo izvēli saistītie “mīnusi”. Plusu un mīnusu meklēšanā droši iesaistiet savus draugus, vecākus, arī profesiju konsultantus. Nereti tieši informācijas trūkums ir tas, kas mūs kavē lēmuma pieņemšanā. Veicot šo uzdevumu, Jūs ļoti uzskatāmi varēsiet pārliecināties, kurš izvēles variants sola lielāku potenciālu.